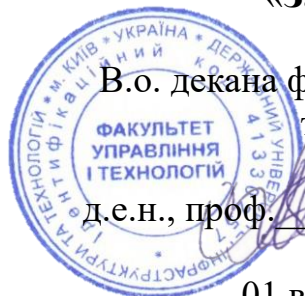

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МАРКЕТИНГУ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ

«Затверджую»

В.о. декана факультету управління і
технологій

д.е.н., проф.

С.М. Боняр

01 вересня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ТРАНСПОРТУ»**

**WORKING PROGRAM OF THE EDUCATIONAL DISCIPLINE
«TRANSPORT ECONOMY»**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ: LEVEL OF HIGHER EDUCATION:
другий (магістерський) second (master's)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: BRANCH OF KNOWLEDGE:
27 «Транспорт» 27 «Transport»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: SPECIALTY:
275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)» 275 «Transport Technologies (Railway Transport)»
ОПП EPP
«Транспортні технології (на залізничному транспорті)» «Transport Technologies (Railway Transport)»

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка транспорту» для студентів рівня вищої освіти другий (магістерський) спеціальності 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)». Київ: ДУІТ, 2023. 9 с.

Розробник: Яновська В.П., д.е.н., проф., зав. каф. ЕМБА

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Заступник завідувача кафедри к.е.н., доц. В.І. Творонович

© Яновська В.П., 2023 рік

© Яновська В.П., 2024 рік

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 27 «Транспорт»	Вибіркова	
Модулів	Спеціальність 275 «Транспортні технології (на залізничному транспорті)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: – 8 аудиторних – 3 самостійної і індивідуальної роботи студента – 5		Лекції	
		30 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	2 год.
	Лабораторні		
	0 год.	0 год.	
	Самостійна робота		
	75 год.	108 год.	
Індивідуальні завдання			
Вид контролю: залік			
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

- для денної форми навчання – 60,0 %,
- для заочної форми навчання – 11,1 %.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – вивчення теоретичних та прикладних засад економіки транспорту, включаючи попит, витрати, вартість та якість послуг, вплив нормативно-правових актів та регуляторних реформ, конкуренцію між різними видами транспорту

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економіка транспорту» студент набуває таких **компетентностей** як:

Загальні компетентності: ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності: ФК1. Здатність до дослідження і управління функціонуванням транспортних систем та технологій; ФК4. Здатність до управління ланцюгами поставок та логістичними центрами; ФК5. Здатність до управління вантажними перевезеннями за видами транспорту; ФК6. Здатність до управління пасажирськими перевезеннями за видами транспорту; ФК7. Здатність до управління транспортними потоками; ФК8. Здатність до управління надійністю та ефективністю транспортних систем і технологій.

Програмними результатами вивчення навчальної дисципліни «Економіка транспорту» є: РН1. Відшукувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузевих проблем; РН3. Приймати ефективні рішення у сфері транспортних систем і технологій з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів, генерувати і порівнювати альтернативи, оцінювати потрібні ресурси і обмеження, аналізувати ризики; РН6. Розробляти нові та удосконалювати існуючі транспортні системи та технології, визначати цілі розробки, наявні обмеження, критерії ефективності та сфери використання.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль I. Транспорт в системі соціально-економічних відносин

Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки
Транспорт у системі суспільного виробництва. Транспортна система України. Місце та роль транспорту у структурі національної економіки. Значення транспорту, для глобального, національного та місцевого економічного розвитку.

Тема 2 Економіка транспортного підприємства
Підприємство як господарський суб'єкт. Основні та оборотні засоби транспортного підприємства. Трудові ресурси транспортного підприємства. Фінансові результати транспортного підприємства.

Тема 3 Економіка вантажних перевезень
Транспортно-логістичний сектор економіки. Сегменти ринку транспортно-логістичних послуг. Моделі управління ланцюгами постачання. Логістичні, експедиторські, транспортні компанії. Ефективність логістики.

Тема 4 Економіка пасажирських перевезень
Сегменти ринку транспортно-логістичних послуг в сфері перевезення пасажирів. Моделі транспортного обслуговування. Логістика спільного використання транспортних засобів. Сервіси замовлення поїздок. Стала мобільність.

Модуль II. Економічний розвиток транспорту

Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту

Характеристика інноваційно-інвестиційних рішень та проектів. Зміст техніко-економічного обґрунтування

Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток

Євроінтеграційні засади економічного розвитку України. Транс'європейська транспортна мережа. Структура мережі. Коридори базової мережі та горизонтальні пріоритети. Законодавство та дії, пов'язані з TEN-T.

Тема 7 Сталий транспорт

Зелена угода. Сталий розвиток різних видів транспорту. Інтерналізація транспортних зовнішніх витрат. Оцінка зовнішніх витрат.

Module I. Transport in the system of socio-economic relations

Theme 1 Transport as a national economy industry
Transport in the system of social production. Transport system of Ukraine. The place and role of transport in the structure of the national economy. The importance of transport, for global, national and local economic development.

Theme 2 of the economy of the transport enterprise
Entrepreneurship as a sovereign subject. The main and working functions of the transport industry. Labor resources of the transport industry. Financial results of the transport enterprise.

Theme 3 Economics of freight transportation
Transport and logistics sector of the economy. Market segments of transport and logistics services. Supply chain management models. Logistics, forwarding, transport companies. Efficiency of logistics.

Theme 4 Economy of passenger transportation
Market segments of transport and logistics services in the field of passenger transportation. Transport service models. Logistics of sharing vehicles. Travel booking services. Constant mobility.

Module II. Economic development of transport

Theme 5 Innovative and investment development of transport

Characteristics of innovative investment decisions and projects. Content of the technical and economic justification

Theme 6 European integration and economic development

European integration principles of economic development of Ukraine. Trans-European transport network. Network structure. Core network corridors and horizontal priorities. Legislation and actions related to TEN-T.

Theme 7 Sustainable transport

Green deal. Sustainable development of various types of transport. Internalization of transport external costs. Estimation of external costs.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1. Економіка транспорту								
Змістовий модуль 1. Транспорт в системі соціально-економічних відносин								
Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки	18	4	2	12	18	2		16
Тема 2 Економіка транспортного підприємства	18	4	2	12	18	2		16
Тема 3 Економіка вантажних перевезень	18	4	2	12	18	1		17
Тема 4 Економіка пасажирських перевезень	18	4	2	12	18	1		17
Разом за змістовим модулем 1	72	16	8	48	72	6		66
Змістовий модуль 2. Економічний розвиток транспорту								
Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту	18	6	4	8	18	4	2	14
Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток	18	4	2	12	18	1		17
Тема 7 Сталий транспорт	12	4	1	7	12	1		11
Разом за змістовим модулем 2	48	14	5	27	48	4	2	42
Усього годин	120/4,0	30	15	75	120/4,0	10	2	108

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Виконання семінарських занять при вивченні дисципліни не передбачено.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма	денна форма
Змістовий модуль I. Транспорт в системі соціально-економічних відносин		
Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки	2	
Тема 2 Економіка транспортного підприємства	2	
Тема 3 Економіка вантажних перевезень	2	
Тема 4 Економіка пасажирських перевезень	2	
Разом за змістовим модулем 1	8	
Змістовий модуль II. Економічний розвиток транспорту		
Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту	4	2
Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток	2	
Тема 7 Сталий транспорт	1	
Разом за змістовим модулем 2	5	
Усього годин	15	2

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Виконання лабораторних занять при вивченні дисципліни не передбачено.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма	денна форма
Змістовий модуль I. Транспорт в системі соціально-економічних відносин		
Тема 1 Транспорт як галузь національної економіки	12	16
Тема 2 Економіка транспортного підприємства	12	16
Тема 3 Економіка вантажних перевезень	12	17
Тема 4 Економіка пасажирських перевезень	12	17
Разом за змістовим модулем 1	48	66
Змістовий модуль II. Економічний розвиток транспорту		
Тема 5 Інноваційно-інвестиційний розвиток транспорту	8	14
Тема 6 Європейська інтеграція та економічний розвиток	12	17
Тема 7 Сталій транспорт	7	11
Разом за змістовим модулем 2	27	42
Усього годин	75	108

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Виконання індивідуального завдання при вивченні дисципліни «Економіка транспорту» не передбачено.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні заняття, позааудиторна робота. Під час проведення занять використовуються наочні засоби. Практичні заняття головним чином спрямовано на опанування методами розв'язання типових конкретних задач, які найчастіше зустрічаються у практичній роботі. Закріплення матеріалу здійснюється за допомогою тестування та модульних контрольних робіт. Позааудиторна робота – це процес, в якому домінує елемент самореалізації і проявляється самостійною роботою студентів у бібліотеці та використовуючи мережу Інтернет.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінка знань здійснюється за результатами поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль знань із навчальної дисципліни проводиться у формі індивідуального опитування, обговорення результатів виконаних аналітичних завдань, участі у дискусіях, презентації результатів самостійної роботи. Підсумкова форма контролю: у формі екзамену. Загальне оцінювання знань, умінь і навичок здобувачів складається з суми балів за результатами поточного контролю за семестр та результатами підсумкового контролю у формі екзамену.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Модулі	Модуль I		Модуль II		Кількість балів у семестрі	Підсумковий контроль (екзамен)
	40	Модульний контроль	40	Модульний контроль		
Кількість балів за модуль	40	Модульний контроль	40	Модульний контроль	80	20
Змістові модулі	ЗМ 1		ЗМ 2			

Кількість балів за ЗМ та М контроль	30			10	30			10		
Кількість балів за видами роботи	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль	Лекції	Практичні	СРС	Модульний контроль		
Відвідування	12				12					
Активність на заняттях		10				10				
Виконання СРС			8				8			
Наукова робота	Участь у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, студентських олімпіадах та конкурсах – 0–10 балів							10		

Поточне оцінювання та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Модуль № 1					Модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Макаренко М.В., Яновська В.П., Творонович В.І., Приймук О.Р. та ін. (2019) Економіка залізничного транспорту: Навчальний посібник. К.: Профкнига, 364 с.

Коба В.Г., Боняр С.М., Бабіна О.Є., Карпенко О.О. та ін. (2017) Економіка підприємств водного транспорту: Навчальний посібник. К.: ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 474 с.

Економіка транспорту: Навчальний посібник. За ред. В.Г. Коби. К.: КДАВТБ КМУЦА, 1999. 254 с.

Кулаєв Ю.Ф. (2012) Економіка залізничного транспорту. К.: «Фенікс», 240 с.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Закон України «Про захист економічної конкуренції» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
3. Закон України «Про природні монополії» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>

4. Закон України «Про транспорт» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>

5. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД – 2010). http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html

6. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-02#Text>

7. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06>

8. Міжнародні стандарти фінансової звітності https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010#Text

9. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-%D1%80#Text>

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

11. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vb457609-10#Text>

12. Податковий кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

Базова:

13. Економіка залізничного транспорту: Навчальний посібник / [М.В. Макаренко, В.П. Яновська, В.І. Творонович, О.Р. Приймук та ін.]; кер. кол. авт. і наук. ред. В.П. Яновська. 2-ге вид., перероб. К.: 365, 2019. 364 с.

14. Економіка підприємств водного транспорту: Навчальний посібник / [В.Г. Коба, С. М. Боняр, О.Є. Бабіна, О.О. Карпенко та ін.]; кер. кол. авт. За заг. ред. В.Г. Коби. К.: ТОВ «СІК ГРУП УКРАЇНА», 2017. 474 с.

15. Економіка транспорту: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Коби. К.: КДАВТБ КМУЦА, 1999. 254 с.

16. Кулаєв Ю.Ф. Економіка залізничного транспорту. 2-е вид., переробл. і доповн. К.: «Фенікс», 2012. 240 с.

17. Соціально-економічні аспекти розвитку підприємств транспорту України: монографія / За аг. ред. М.В. Макаренко. К.: ДЕТУТ, 2013. 295 с.

Допоміжна:

18. Immers L.H., Stada J.E. Basics of Transport Economics. Heverlee, February 2004 (Updated August 2007). 59 p. <https://www.mech.kuleuven.be/cib/verkeer/dwn/H111part4.pdf>

19. Kockelman K., Chen T.D., Larsen K., Nichols B. The Economics of Transportation Systems: a Reference for Practitioners. University of Texas at Austin. January 2013. 310 p. https://ctr.utexas.edu/wp-content/uploads/pubs/0_6628_P1.pdf

20. Palma A., Lindsey R., Quinet E., Vickerman R.A Handbook of Transport Economics. – Edward Elgar Pub, 2011. – 928 p. <https://econpapers.repec.org/bookchap/elgeebok/12679.htm>

21. Rodrigue J.-P. The Geography of Transport Systems, Fifth Edition, New York: Routledge, 2020. 467 p. <https://transportgeography.org/>

22. Transportation Economics. Universities-National Bureau Committee for Economic Research. January 1965. <https://www.nber.org/books-and-chapters/transportation-economics>

23. Trans-European Transport Network (TEN-T). https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t_en

24. Internalisation of transport external costs. https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/sustainable-transport/internalisation-transport-external-costs_en

25. A European Green Deal. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

26. Sustainable transport. https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/sustainable-transport_en
27. Fernandes G., Teixeira P., Santos T.A. The impact of the Ukraine conflict in internal and external grain transport costs. Transportation Research Interdisciplinary Perspectives, Volume 19, May 2023, 100803, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590198223000507>
28. Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
29. Офіційні сайти транспортних підприємств

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Нормативна база

Верховна Рада України – <https://www.rada.gov.ua/>
Державна служба статистики України (Укрстат) – <https://www.ukrstat.gov.ua/>
Економіка України. <http://economyukr.org.ua/?lang=uk>
Законодавство – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
Кабінет міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua/>
Національний банк України – <https://bank.gov.ua/>
European Statistical Office (Eurostat) – <https://ec.europa.eu/eurostat>
The Economist. <https://www.economist.com>
The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) – <https://www.oecd.org>
The World Bank – <https://www.worldbank.org>

Розробник

д.е.н., проф., зав. каф. ЕМБА

В. П. Яновська